

Broșură informativă pentru arestați preventiv, condamnați, sanționați și cetățeni străini

Această broșură informativă are ca scop să vă ajute să înțelegeți drepturile și obligațiile deținutului pe timpul șederii în închisoare. Nu este posibilă cuprinderea într-un document a tuturor informațiilor legate de faptul executării pedepsei privative de libertate sau arestului preventiv, de aceea dacă aveți neclarități ÎNTREBAȚI un funcționar sau un angajat al serviciului penitenciar. Dacă problema nu este foarte urgentă, adresați-vă pedagogului din secție. Dacă problema este foarte urgentă, adresați-vă șefului de secție sau oricărui alt funcționar sau angajat, care sunt acolo pentru a vă ajuta.

PRIMIREA ÎN UNITATE

La primirea în unitate, deținutul are obligația să declare datele personale (printre altele prenumele, numele, data și locul nașterii, profesia, culoarea ochilor, culoarea părului, etc.) și informații privind schimbarea acestor date. Pentru o bună repartizare în celule, deținutul are obligația să declare dacă folosește produse de tutun, să ofere informații referitor la locul de domiciliu și locuință/ședere (adresa exactă), dacă anterior a mai fost închis în penitenciare sau aresturi de anchetă (în orice țară), cu privire la starea de sănătate. Să comunice starea lui de sănătate și dacă are obligația de a plăti pensie alimentară.

Deținutul are obligația să se supună unor acțiuni de identificare, cum ar fi: fotografierea, examinarea externă a corpului, luarea amprentelor, precum și prezentarea altora.

Documentele persoanei deținute, banii și obiectele indicate de personal vor fi depozitate. La primirea în unitate, deținutul are dreptul să menționeze datele persoanelor cu care dorește să rămână în contact. Arestatul preventiv are dreptul să informeze persoana apropiată sau alte persoane, asociații, organizații și instituții (trebuie menționată adresa) și avocatul său cu privire la locul unde se află actual. Cetățenii străini arestați preventiv au adițional dreptul de a informa oficiul consular sau reprezentanța diplomatică cu privire la locul unde se află actual.

INFORMAȚII IMPORTANTE PENTRU DEȚINUT IMEDIAT DUPĂ PRIMIREA ÎN UNITATE

Imediat după primire, deținutul este plasat într-o celulă temporară (până la 14 zile). Deținutul care se află în celula temporară este supus unor analize medicale preliminare, unor servicii sanitare și unui control radiologic profilactic al pieptului, este informat cu privire la drepturile și obligațiile pe care le are conform legii polone, cât și cu privire la cele mai importante aspecte privind modul de funcționare, siguranță și disciplină. În celulă se află regulamentul de ordine interioară al închisorii, de care deținutul ia cunoștință. Deținutul are dreptul să se întâlnească cu pedagogul.

Imediat după primire, deținutului îi este adus la cunoștință modul de calculare a perioadei executării pedepsei. În cazul arestațiilor preventivi se va prezenta și

hotărârea privind prelungirea arestului pentru a fi luata la cunoștință. Imediat după primire, deținutul este familiarizat cu imprimarea de calculare a perioadei de executare a pedepsei.

SIGURANȚA

Dacă deținutul în celulă este deranjat, jignit sau agasat fizic de cineva, fapt pentru care se simte în pericol, dacă este forțat să facă curățenie sau să servească pe alții, dacă îi sunt luate sau folosite fără acordul său lucrurile, sau dacă cineva procedează astfel față de alt deținut, trebuie informat un funcționar sau angajat al închisorii. Acest lucru poate fi făcut în timpul oricărei ieșiri din celula de locuit. În orice clipă poate fi chemat un funcționar prin intermediul dispozitivului montat în acest scop într-un loc vizibil.

PRINCIPALELE OBLIGAȚII ALE PERSOANELOR PRIVATE DE LIBERTATE

Obligația de bază a deținutului este respectarea prevederilor, inclusiv a regulamentului de ordine interioară al închisorii și executarea dispozițiilor superiorilor săi. Pe timpul șederii în penitenciar sau arest preventiv, superiorii deținutului sunt funcționarii și angajații penitenciarului sau arestului de anchetă, precum și persoanele care coordonează munca și alte activități ale deținutului. Cele mai importante obligații ale deținutului sunt:

- comportamentul corespunzător,
- întreținerea igienei personale și a încăperilor folosite;
- informarea neîntârziată a superiorilor cu privire la o boala proprie și simptomelor de boală observate la alți deținuți,
- supunerea analizelor, tratamentului, intervențiilor sanitare, medicale și dereabilitare prevăzute de lege,
- executarea muncii (cu excepția persoanelor scutite de această obligație în bazalegii), cât și a muncilor necesare păstrării ordinii,
- grija față de bunurile penitenciarului/arestului preventiv și a instituției în care muncește deținutul,
- supunerea operațiunilor de identificare,
- supunerea controalelor (inclusiv personale) care pot fi realizate oricând (controalelor pot fi supuse inclusiv celulele de locuit și toate celelalte încăperi, inclusiv în absența deținutului).

În prezența superiorilor și a vizitatorilor penitenciarului, deținutul ia poziția „în picioare”. Deținuților li se interzice:

- să participe la grupuri informale,
- să folosească vulgarități și vocabularul infracțional,
- să practice jocuri de noroc,
- să consume alcool și alte substanțe stupefiante,
- să refuze hrana pe care o servește serviciul administrativ cu scopul de a forța o anumită decizie sau procedeu,
- să se automutilizeze sau să-și afecteze în alt mod sănătatea, să se tatueze,

- să se contacteze cu alte persoane în alt mod decât cel prevăzut prin prevederile legii,
- să schimbe din proprie inițiativă celula de locuit și locul de dormit care i-au fost repartizate , precum și aspectul exterior care împiedică identificarea, cu excepția cazului în care obține acordul directorului (acest lucru se referă la condamnați)

CONDIȚIILE SOCIAL EXISTENȚIALE

Deținuții au dreptul la hrană, îmbrăcăminte, condiții de existență, încăperi, asistență medicală și condiții de igienă corespunzătoare menținerii sănătății.

Deținuții au dreptul la cel puțin trei mese pe zi cu valori nutritive corespunzătoare, dintre care cel puțin o masă caldă. La determinarea acestor mese sunt luați în considerare următorii factori: munca, vârsta și starea sănătății, și în măsura posibilităților restricțiile determinate de religie și mediul cultural din care provine deținutul. Acesta are dreptul la o băutură care satisface setea oferită la fiecare masă și hrană rece pe timpul transportului.

Condamnatul, care a participat la acțiunile procesuale din afara penitenciarului sau altor, cu solicitarea escortării, cărui nu se poate, din motive tehnice sau organizatorice, să i se ofere o mâncare fierbinte, primește mâncare la pachet și băutură, ținând cont de vârsta condamnatului, și dacă este posibil, de asemenea, de cerințele culturale și religioase.

Deținutului, după primirea în închisoare, i se permite să facă o primă achiziție, cel târziu în a treia zi lucrătoare. Deținutul are dreptul la cel puțin trei ori pe lună pentru a face achiziții de produse alimentare și alte articole autorizate pentru vânzare în închisoare, pentru banii rămași la dispoziția lui în depozit. În centrul de detenție și penitenciarele de tip închis și spațiile semi-deschise se aplică sistemul fără numerar. Toate operațiunile legate de tranzacțiile în numerar au loc fără utilizarea fizică de către deținuți a mijloacelor de plată. În cazul în care deținutul are un depozit de plată în valută, acesta are dreptul să depună o cerere scrisă cu privire pentru un schimb al valutei în valuta poloneză. Aceste acțiuni se petrec în banca, cea mai apropiată de sediul închisorii, care operează schimbul de valute străine.

Deținutul are dreptul de a primi un pachet alimentar lunar, care include articole achiziționate prin închisoare. Condamnatul primește un pachet alimentar după plasarea comenzii în scris, după acoperirea costurilor pregătirii sale. O astfel de comandă o poate depune persoana cea mai apropiată a condamnatului. Vă rugăm să rețineți că deținutul are dreptul să dețină în celulă produse alimentare cu o greutate nu mai mare de 6 kg și 9 litri de băutură.

Deținutul poate să obțină, de asemenea, cu permisiunea directorului, pachete cu îmbrăcăminte necesară, lenjerie de corp, pantofi și alte elemente de uz personal, precum și mijloace de igienă. În pachete se interzice transmiterea obiectelor a căror verificare este imposibilă fără a încalca în mod semnificativ substanța lor, în ambalaje, care împiedică controlul și mijloacele de comunicare, obiecte și documente, ce pot reprezenta o amenințare la adresa securității în închisoare. Pachetele sunt supuse unei inspecții în prezența deținutului.

Deținutul are dreptul să achiziționeze, cel puțin de trei ori pe lună, articole alimentare și de tutun, precum și alte produse permise spre comercializare în penitenciar, din banii pe care-i are la dispoziție în contul din depozit. Deținutului i se permite realizarea primei achiziții nu mai târziu de a treia zi de la primirea în penitenciar. Dacă deținutul are bani într-o valută străină are dreptul să se adreseze cu rugămintea de a-i fi schimbați în valută poloneză.

Deținutul are dreptul să primească o dată pe trimestru un colet cu alimente cu greutatea care să nu depășească, cu tot cu ambalaj, 5 kg. Poate primi, de asemenea, cu permisiunea directorului, colete cu îmbrăcăminte necesară, lenjerie intimă și încălțăminte, precum și alte obiecte de uz personal și articole de igienă. Coletele sunt supuse controlului în prezența deținutului. În colete nu pot fi transmise articole a căror verificare este imposibilă fără încălcarea într-un mod semnificativ a substanței lor, în ambalaje care fac dificil controlul și mijloace de comunicare, obiecte și documente, care constituie o amenințare la adresa ordinii și securității în penitenciar.

Deținutul are dreptul să păstreze în celulă documente legate de ancheta în care este implicat, articole alimentare și de tutun, articole de igienă proprie, obiecte de uz personal, ceas, scrisori și fotografii ale membrilor familiei și altor persoane apropiate, obiecte cu caracter religios, articole de scris, notițe proprii, cărți, presă și anumite jocuri de masă. Directorul penitenciarului poate aproba deținerea în celulă a unor dispozitive audiovizuale, calculatoare sau alte obiecte, inclusiv a unora care influențează pozitiv estetica încăperii sau reflectă interesele culturale ale deținutului, dacă deținerea acestor obiecte nu încalcă regulile de ordine și siguranță aplicabile în penitenciar. Deținutul nu poate să posede în celulă sau să transmită în depozit obiecte, a căror dimensiuni sau număr încalcă ordinea stabilită sau îngreunează transportarea. Astfel de obiecte se trimit pe costul deținutului la persoana, instituția sau organizația indicată de el.

Deținutul are dreptul să primească spre folosință, din partea penitenciarului, îmbrăcăminte, lenjerie intimă și încălțăminte corespunzătoare anotimpului, în cazul în care nu deține astfel de articole proprii. În cadrul realizării acțiunilor procesuale, transportării și în alte situații justificate, deținutul folosește îmbrăcăminte, lenjeria intimă și încălțăminte proprie, cu excepția cazului în care acestea nu sunt corespunzătoare condițiilor de anotimp sau sunt deteriorate, sau dacă nu corespund condițiilor de siguranță.

Deținuții au dreptul la asigurarea unor condiții necesare pentru menținerea igienei proprii, în special la lenjerie și alte mijloace de întreținere a igienei și curățeniei în celulă. Cel puțin o dată pe lună, deținutului i se va asigura posibilitatea de a se tunde, iar cel puțin o dată pe săptămână posibilitatea de a face baie în apă caldă. Femeilor li se asigură cel puțin o dată pe zi apă caldă și de două ori pe săptămână baia în apă caldă.

Deținutul are dreptul la odihna necesară sănătății, în special la cel puțin o oră de plimbare și 8 ore de somn pe zi.

REGULAMENT DE ORDINE INTERIOARĂ

- "timpul nopții" este obligatoriu cel puțin între orele. 22.00-6.00
- apelul dimineață și de seară are avut loc în celule, precum și în zonele în care se află deținuții angajați,
- în timpul apelului nominal, prizonierii sunt îmbrăcați și aliniați într-un mod vizibil pentru efectuarea apelului, este interzisă participarea la apel doar în lenjerie de corp sau pijamale (această regulă nu se aplică la spital și infirmerie),
- durata băii este de cel puțin 10 minute, timpul de curgerea apei din armătură nu poate fi mai scurt de 6 minute,
- fumatul tutunului este permis numai în celulele fumat și zonele desemnate în acest scop,
- persoana încarcerată poate păstra în celula sa: pana la 9 litri de băuturi, alimente cu o greutate de maximum 6 kg, 10 bucăți de obiecte de cult (cu dimensiuni nu mai mari de 250x150 mm) până la 5 bucăți cărți (cu excepția celor împrumutate de la biblioteca penitenciarului/ arestului preventiv), articole de presă cu o greutate totală de până la 0,5 kg,
- medicul poate fi consultat zilnic,
- comenzile pentru pachete sunt acceptate în fiecare zi lucrătoare.

ASISTENȚA MEDICALĂ

Deținuții au dreptul la asistență medicală gratuită. Orele și zilele de vizită la medici se regăsesc în regulamentul de ordine interioară al penitenciarului/arestului preventiv. În situații de urgență, deținuții se pot adresa șefului de secție sau oricărui alt funcționar sau angajat.

CONTACTUL CU PERSOANELE APROPIATE ȘI CU LUMEA EXTERIOARĂ

Persoanele care se află în penitenciarele polone au dreptul să se contacteze cu lumea din exterior. Contactul cu cei apropiați se face prin corespondență, convorbiri telefonice, pachete, transferuri de bani, vizite. Unor deținuți li se acordă permisiile, însă aceasta depinde de mulți factori, referitor la care pe deținut îl informează pedagogul. Tipul contactului, precum și modul și procedura realizării acestuia la condamnați diferă față de cele la arestații preventiv. În cazul condamnaților - realizarea contactelor cu lumea exterioară este de competența directorului închisorii. În cazul deținuților arestați preventiv, contactele cu lumea exterioară externă țin în mare de competența organului dedispoziție (adică a organului care desfășoară ancheta penală - procurorul sau instanța competentă). Vederea cu deținutul aflat în arest preventiv este posibilă după eliberarea de către autoritatea autorizată a dispoziției privind aprobarea vederii.

Deținuții corespund pe cheltuielă proprie. Dacă însă deținutul nu posedă bani, are dreptul la două timbre și două plicuri pe lună (pentru scrisori expediate economic). Limita aceasta nu include cererile, rugămințile, reclamațiile direcționate către organele de aplicare a legii și către alte organe de stat, către instituțiile locale de auto-guvernare, către Ombudsman, către Ombudsmanul însărcinat cu drepturile copiilor, către organisme înființate printr-un acorduri internaționale referitoare la

drepturilor omului, precum și către un reprezentant care nu este avocat sau consilier juridic, care a fost aprobat de către președintele Camerei a Curții Europene a drepturilor Omului pentru a-l reprezenta pe condamnat în fața Curții. Posibilitatea de a obține timbre de la administrația penitenciarului, hârtie și plicuri destinate acestei corespondențe se aplică numai deținuților care nu dețin fonduri bănești. Corespondența persoanelor arestate preventiv este transferată prin intermediul organismului cu putere și este supusă controlului său; alte reguli se aplică corespondenței oficiale (detaliile vor fi explicate de către ofițerul educator).

Deținuții cetățeni străini pot corespunde cu oficiul consular sau reprezentanța diplomatică competentă și pot fi vizitați de funcționarul consular sau angajatul reprezentanței diplomatice care gestionează problematica consulară. De fiecare dată, la expedierea corespondenței oficiale, administrația unității îi înmânează deținutului confirmarea de preluare a corespondenței.

Deținuții pot utiliza (pe cheltuiala proprie) telefoanele publice automate între orele stabilite de regulamentul de ordine interioară. Deținutul arestat preventiv poate folosi camera de fotografiat cu permisiunea autorității în subordinea căreia se află, în scopul de a comunica cu reprezentantul (care este un avocat sau consilier juridic) și, după caz, cu cea mai apropiată persoană. Durata convorbirii telefonice nu poate depăși 5 minute pentru o singură convorbire (cu excepția cererilor, rugămintelor, reclamațiilor direcționate către organele de aplicare a legii și către alte organe de stat, către instituțiile locale de auto-guvernare, către Ombudsman, către Ombudsmanul însărcinat cu drepturile copiilor, către organisme înființate printr-un acorduri internaționale referitoare la drepturilor omului, precum și către un reprezentant care nu este avocat sau consilier juridic, care a fost aprobat de către președintele Camerei a Curții Europene a drepturilor Omului pentru a-l reprezenta pe condamnat în fața Curții), cu excepția cazului în care directorul prelungește această durată în regulamentul de ordine interioară).

Deținutul are posibilitatea primirii transferurilor bănești, precum și a trimiterii unor astfel de transferuri din proprii bani.

În unitățile de penitenciar există posibilitatea de a efectua convorbiri video, folosind conectarea la Internet, cu familia și alte persoane apropiate. În primul rând, posibilitatea unui astfel de contact se oferă condamnaților: care sunt părinți sau tutori legali ai copiilor de vârstă de sub 15 ani, străini, surdomuți, a căror familii sau persoane apropiate locuiesc la o distanță îndepărtată de la locul lor de aflare sau situația lor familială, de sănătate, financiară împiedică sosirea la vedere cu deținutul.

COMPORTAMENTUL DEȚINUTULUI ȘI CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Comportamentul deținuților, și în special atitudinea față de infracțiunea comisă, măsura în care respectă ordinea și disciplina, atitudinea față de muncă, atitudinea față de alți condamnați și superiori, va fi supus evaluării cel puțin o dată la 6 luni de către comisia penitenciară. De această evaluare depinde posibilitatea trimiterii la un alt tip de penitenciar, unde deținutul va putea beneficia de un spectru de drepturi extins. Comportamentul negativ va avea ca și consecință trimiterea la un penitenciar

unde deținutul va putea beneficia de un spectru de drepturi restrâns. Dacă un deținut se distinge prin comportament pozitiv, acesta poate fi premiat.

În cazul în care un deținut este găsit vinovat de încălcarea unui ordin sau a unei interdicții ce reiese din prevederile în vigoare, acesta poate fi tras la răspundere disciplinară.

MIJLOACE DE CONSTRÂNGERE DIRECTĂ

Pe timpul îndeplinirii sarcinilor de serviciu, funcționarii Serviciului Penitenciar pot folosi sau aplica mijloace de constrângere directă în cazul necesității întreprinderii a cel puțin uneia din următoarele acțiuni:

- 1) executarea comportamentului cerut prin lege conform dispoziției persoanei îndreptățite;
- 2) respingerea unui atac direct, ilegal asupra vieții, sănătății sau libertății persoanei îndreptățite sau altei persoane;
- 3) contracararea acțiunilor care duc direct la un atac asupra vieții, sănătății sau libertății persoanei îndreptățite sau altei persoane;
- 4) contracararea încălcării ordinii sau securității publice;
- 5) contracararea unui atac direct asupra spațiilor, obiectelor sau dispozitivelor protejate de persoana îndreptățită;
- 6) protejarea ordinii sau securității în spațiile sau obiectele protejate de persoana îndreptățită;
- 7) contracararea distrugerii bunurilor;
- 8) asigurarea securității convoiului sau escortării;
- 9) reținerea persoanei, zădărnicierea evadării sau urmărirea acestei persoane;
- 10) eliminarea rezistenței pasive;
- 11) eliminarea rezistenței active;
- 12) contracararea acțiunilor care au ca scop automutilarea.

Mijloacele de constrângere directă care pot fi folosite de către funcționarul Serviciului Penitenciar sunt: forța fizică, cătușe, centura de imobilizare, casca de protecție, bastonul de serviciu, mijloace de imobilizare cu apă, câinele de serviciu, gloanțe fără penetrare, mijloace chimice de imobilizare, celulă de securitate.

În cadrul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, funcționarii au dreptul să folosească câini instruiți pentru detectarea substanțelor stupefiante și substanțelor psihotrope sau amaterialelor explozibile sau pentru detectarea urmelor.

Dacă mijloacele de constrângere directă nu sunt de ajuns sau folosirea acestora, având în vedere circumstanțele situației respective, nu este posibilă, funcționarul are dreptul să folosească arme de foc.

După folosirea mijloacelor de constrângere directă se întocmește documentația necesară, iar în cazul în care s-a produs rănirea sau au avut loc alte simptome a riscului pentru viață sau sănătate, persoanei vătămate i se acordă primul ajutor, iar în caz de necesitate se asigură oferirea ajutorului medical..

Deținuții care prezintă un pericol social deosebit sau pericol deosebit pentru siguranța arestului preventiv/penitenciarului (periculoși)

W În cazul în care deținutul a fost condamnat pentru o infracțiune comisă în grup organizat sau o grupare a cărei obiectiv este comiterea infracțiunilor, sau dacă a comis infracțiuni, în special constituind o amenințare la adresa independenței Republicii Polone, a răpit un avion sau un vas sau a comis infracțiuni cu deosebită cruzime ca de exemplu viol, omor sau luare de ostatici, acesta poate fi calificat la categoria „periculoși”. O astfel de calificare duce la executarea de către deținut a pedepsei într-o secție sau celulă special adaptată. Motivul calificării la „periculoși” poate fi de asemenea, printre altele, și organizarea și participarea activă la un protest în penitenciar, atacarea directă a unui funcționar sau unui angajat al unității, violarea, cauzarea unei vătămări corporale grave sau chinuirea altor deținuți, precum și evadarea din penitenciar de tip închis sau o tentativă în sensul acesta sau în timpul escortării în afara terenului închisorii.

Deținutul trebuie să știe că:

- este supus unui control personal la fiecare ieșire și întoarcere în celulă;
- poate participa la activități cultural-educative și sportive, poate folosi cărțile și presa, poate participa la întâlniri cu caracter religios, instruire și muncă numai în secția, în care se află;
- vizitele pot avea loc în condiții în care contactul direct este imposibil - deciziile în acest sens aparțin directorului;
- în timpul vizitelor nu se pot consuma articole alimentare și nici băuturi;
- continuarea detenției în regim pentru „periculoși” depinde de decizia comisiei penitenciare, care cel puțin o dată la 3 luni reanalizează decizia luată în acest sens.

LIBERTATEA LA CREDINȚĂ

În Polonia și implicit în închisorile de pe teritoriul Poloniei se aplică dreptul libertății la conștiință, gândire și credință. Libertatea practicării religiei se aplică față de bisericile și comunitățile confesionale care își desfășoară activitatea legal pe teritoriul penitenciarului. Deținutul are dreptul să dețină în celulă reviste și cărți religioase precum și alte obiecte de cult religios, însă tipul și numărul acestora poate fi limitat din considerente de siguranță. Închisorile sunt vizitate de către clerici. Inițiativa în acest sens aparține acestor persoane și nu administrației închisorii. Clericii se pot întâlni cu deținuții individual sau în grup. Dacă religia unui deținut îi interzice consumarea anumitor alimente, iar acesta dorește să respecte acest obicei - trebuie să anunțe acest lucru. Administrația va face tot posibilul, pentru a respecta această dorință, dar numai în măsura posibilităților.

TIMPUL LIBER

În Polonia și implicit în închisorile de pe teritoriul Poloniei se aplică dreptul libertății la conștiință, gândire și credință. Libertatea practicării religiei se aplică față de bisericile și comunitățile confesionale care își desfășoară activitatea legal pe teritoriul penitenciarului. Deținutul are dreptul să dețină în celulă reviste și cărți religioase

precum și alte obiecte de cult religios, însă tipul și numărul acestora poate fi limitat din considerente de siguranță. Închisorile sunt vizitate de către clerici. Inițiativa în acest sens aparține acestor persoane și nu administrației închisorii. Clericii se pot întâlni cu deținuții individual sau în grup. Dacă religia unui deținut îi interzice consumarea anumitor alimente, iar acesta dorește să respecte acest obicei - trebuie să anunțe acest lucru. Administrația va face tot posibilul, pentru a respecta această dorință, dar numai în măsura posibilităților.

EDUCAȚIA ȘI INSTRUIREA PROFESIONALĂ

Deținutul are dreptul la instruire și autoinstruire. În 18 închisori există posibilitatea obținerii sau completării educației la nivelul școlii generale, gimnaziului, liceului decultură generală și la cursuri profesionale de calificare (după trecerea examenului se obține o diplomă care confirmă calificare profesională la nivelul școlii profesionale sau liceului tehnic). În plus, în închisori se organizează cursuri pregătitoare pentru executarea diferitelor meserii. După finalizarea cursului absolventul obține o adeverință care facilitează găsirea unui loc de muncă în profesia respectivă.

Comisia penitenciarului poate priva persoana condamnată, care a împlinit vârsta de 18 ani de posibilitatea de obținerii educației din motive individuale prevăzute în Codul penal de executare.

Toate informațiile privind posibilitatea frecventării școlii și regulile de direcționare spre educație și instruire pot fi obținute de la pedagog.

AJUTORUL POSTPENITENCIAR

Persoanele eliberate din închisoare pot fi sprijinite în găsirea unui loc de muncă, a unei locuințe, dar și în privința altor aspecte necesare pentru funcționare după părăsirea unității. Persoanelor care nu dețin mijloace financiare suficiente, directorul penitenciarului le poate acorda, la momentul eliberării, un ajutor financiar sau un alt ajutor material.

Deținutul poate obține ajutor, printre altele, sub formă de: îmbrăcăminte, încălțăminte, articole alimentare sau medicamente. Deținutul trebuie să verifice dacă deține documentele necesare (de ex.: carte de identitate, pașaport) și dacă acestea nu au expirat. Dacă cetățeanul străin deținut se deplasează singur la locul de domiciliu și nimeni din persoanele apropiate nu îl poate ajuta și nu deține mijloacele financiare necesare pentru a suporta costul călătoriei la locul de domiciliu, trebuie să contacteze reprezentanța diplomatică competentă pentru a obține sprijin adițional. Angajații consulatului sau ai ambasadei vor încerca să-i ofere ajutor în acest sens.

Dacă toate demersurile întreprinse de deținut și de administrația penitenciarului în timpul șederii acestuia în penitenciar nu au adus nici un efect, în cazuri justificate directorul unității poate aproba acordarea unui sprijin financiar în vederea achiziționării biletului conform prevederilor în vigoare. Toate persoanele eliberate din închisori au dreptul să solicite ajutorul centrelor de ajutor social competente din punct de vedere a locului de locuință și curatorilor care lucrează pe lângă judecătoriile raionale. Dacă cetățeanul străin deținut, după ieșirea din unitate nu se poate întoarce neîntârziat la locul de ședere/locuință permanentă în afara frontierelor

Poloniei, poate solicita oferirea fondurilor pentru cazare temporară sau oferirea unui adăpost într-un centru pentru persoane fără adăpost până la data stabilită de plecare. Demersurile în acest sens deținutul ar trebui să le întreprindă și în timpul executării pedepsei prin depunerea unei cereri la directorul arestului de anchetă sau a penitenciarului. Numerele de telefon și adresele reprezentanțelor diplomatice competente, a organelor de ajutor social, echipelor deserviciu judiciar al curatorilor, adăposturilor și toate informațiile privind ajutorul postpenitenciar pentru deținuții eliberați sunt accesibile la pedagog.

ACCES LA INFORMAȚII PUBLICĂ

În fiecare unitate de penitenciar există cel puțin o poziție desemnată dotată cu un calculator proiectat pentru deținutul care vrea să profite de accesul la informațiile de interes public de pe paginile: www.bip.sw.gov.pl, www.sw.gov.pl, www.e-sady.gov.pl, ip.lex.pl, swaweb1.ms.gov.pl, rcl.gov.pl, dziennikiurzedowe.gov.pl, dziennikustaw.gov.pl, monitor.polski.gov.pl, legislacja.rcl.gov.pl, bip.rpo.gov.pl, brpo.gov.pl.

Informații detaliate cu privire la acest lucru pot fi obținute de la educatori Departamentul de penitenciar.

OBȚINEREA INFORMAȚIILOR DETALIAȚE ÎN FUNCȚIE DE NECESITĂȚI

Mai multe detalii privind regulile de procedură cu deținuții, drepturile și obligațiile deținuților se regăsesc în actele juridice polone, în special în legea Codul Penal de Executare și în:

- Regulamentul Ministrului Justiției din 21 decembrie în 2016 privind regulile și regulamentele de organizare în cadrul pedepselor cu privare de libertate - *care se referă la persoanele condamnate*,
- Regulamentul Ministrului Justiției din 22 decembrie în 2016 privind regulile și regulamentele de organizare în cadrul arestului preventiv - *re se referă la persoanele arestate preventiv. În caz de necesitate textele acestor prevederi sunt puse la dispoziție iar unele reglementări concrete pot fi clarificate.*

Deținutul se poate înscrie de asemenea la o discuție cu directorul penitenciarului/arestului preventiv și la șefii secțiilor respective de ex.:

- la secția de evidență - printre altele pentru probleme privind baza legală a privării de libertate și perioada de ședere în penitenciar sau arest de anchetă,
- la secția penitenciară - printre altele pentru probleme privind evaluarea comportamentului, timpul liber sau ajutorul postpenitenciar,
- la secția de intendență - printre altele pentru probleme privind alimentarea, dotarea celulelor și alte chestiuni social-existențiale.
- Deținutul poate să se înscrie la discuții și la alte secții. Dacă deținutul nu știe cărei secții îi revine problema - va solicita pedagogului să-i indice secția competentă.

DREPTUL DE DEPUKERE A PLÂNGERILOR, RUGĂMIKILOR ȘI CERERILOR

Plângerile, rugămințile și cererile privind probleme legate de șederea înpenitenciar sau arest preventiv trebuie depuse direct la directorul penitenciarului sauarestului preventiv. Modul și locul de primire a plângerilor, rugăminților și a cererilor înscris de către administrația unităților penitenciare sunt definite în ordinea interioară învigoare în arestul preventiv/penitenciar.

Plângerile, rugămințile și cererile sunt soluționate neîntârziat, nu mai târziu determenul de 14 zile. În cazuri justificate (după înștiințarea în scris a persoanei caredepune plângerea, rugămintea sau cererea) acest termen poate fi prelungit. O prevederespecială în acest sens o constituie prevederile ordonanței Ministrului Justiției din data de13 august 2003 privind modul de soluționare a cererilor, plângerilor și rugămințilorpersoanelor deținute în penitenciare și aresturi preventive (Jurnalul Legilor 2013, poziția647).

Plângerile le soluționează:

1. Directorul penitenciarului/arestului de anchetă, - dacă plângerea îi esteadresată, privește comportamentul funcționarului sau angajatului, nu priveștedeciziile lui directe.
2. Directorul regional al Serviciului Penitenciar, - dacă plângerea priveștemunca, activitatea penitenciarului sau arestului de anchetă supravegheat deacesta,
3. Directorul General al Serviciului Penitenciar sau persoana desemnată deacesta, dacă plângerea privește activitatea inspectoratului regional alServiciului Penitenciar,
4. Ministrul Justiției sau persoana desemnată de acesta, dacă plângerea priveșteactivitatea Direcției Centrale a Serviciului Penitenciar.

Plângerile, rugămințile și cererile: care conțin cuvinte și formulări vulgare(colocvial înjurături), cu caracter insultător sau vocabular infrațional, bazate pecircumstanțe repetate de mai multe ori și întâmplări clarificate anterior și care nu conțin ojustificare a solicitărilor ce ar permite analizarea acestora pot fi lăsate fără analizare(nesoluționate).

Persoanele care se află în penitenciare și aresturi de anchetă au de asemeneadreptul să depună plângeri la judecătorul penitenciar și inclusiv contestarea conform art. 7§ 1 din codul penal executoriu la instanța penitenciară a deciziei directorului arestului deanchetă, directorului penitenciarului, directorului regional al Serviciului Penitenciar șiDirectorului General al Serviciului Penitenciar din cauza faptului că nu este înconformitate cu legea. Acest mod de depunere a plângerii necesită de la persoana caredepune plângerea, indicarea clară că decizia luată în cazul lui nu este conform legii.Depunerea plângerii se face în termen de 7 zile de la data înmânării sau pronunțăriiideciziei, la instanța penitenciară competentă (conform locului de plasare a penitenciaruluisau arestului de anchetă) prin intermediul directorului penitenciarului/arestului de anchetăcare a emis decizia.

MIJLOACE LEGALE INTERNAȚIONALE DE PROTEJARE A DREPTURILOR

Curtea Europeană a Drepturilor Omului de la Strasbourg cuprinde fiecare stat care este parte a Convenției Drepturilor Omului. Semnatar al acestei convenții este și Polonia, ceea ce înseamnă în practică posibilitatea depunerii plângerilor la Curte de către fiecare persoană privată de libertate în Polonia.

Depunând o plângere la Curtea de la Strasbourg trebuie respectată procedura depunerii acesteia, ținând cont în special de faptul că:

- plângerea trebuie să fie depusă de către deținut, în calitate de persoană vătămată (prin urmare, nu sunt admise plângeri depuse în numele altor persoane sau plângeri anonime),
- există obligativitatea epuizării tuturor căilor de atac naționale, așadar deținutul trebuie să epuizeze mai întâi toate mijloacele din țară,
- plângerea trebuie depusă în termen de 6 luni de la luarea deciziei finale privind cazul deținutului.

Trebuie reținut totodată, că plângerea trebuie să conțină o scurtă descriere a cazului, să indice legea încălcată, să informeze despre toate căile de recurs epuizate și să prezinte deciziile emise în caz cu o scurtă informație în privința acestora.

Deținutul poate folosi dreptul de depunere a plângerii la Comitetul pentru Drepturile Omului la Geneva (CHR). Plângerea la CHR din Geneva poate fi depusă de către fiecare persoană care se află sub jurisdicția unui stat parte la Pactul Internațional a Drepturilor Cetățenești și Politice din 16.12.1966, care consideră că a devenit victima încălcării de către această țară a unui sau mai multor drepturi acordate prin Pact. Unul dintre semnatarii acestui Pact este și Polonia.

La depunerea plângerii la CHR din Geneva trebuie respectată procedura de depunere a acesteia. Trebuie reținut în special, că condiția depunerii plângerii la CHR este oferirea datelor sale personale (CHR din Geneva nu analizează plângeri anonime) și epuizarea de către deținut a tuturor mijloacelor legale naționale accesibile.

Scrisorile care conțin plângerile către Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg și către Comitetul pentru Drepturile Omului din Geneva trebuie trimise la adresele:

The Registrar European Court of Human Rights Council of Europe F-67075 Strasbourg	The Human Rights Committee c/o Centre for Human Rights United Nations Office at Geneva 8-14 avenue de la Paix 1211 Geneve 10 Switzerland
--	---

ELIBERAREA CONDIȚIONATĂ ÎNAINTE DE TERMEN ȘI PAUZA ÎN EXECUTAREA PEDEPSEI

Regulile de acordare a eliberării condiționate înainte de termen și scutirea de executare a unei părți din pedeapsa de privare de libertate sunt definite în Codul Penal, iar regulile de anulare sunt incluse în Codul Penal Executoriu. Pentru a obține

eliberarea condiționată înainte de termen trebuie îndeplinită condiția de a executa o parte a pedepsei, și anume:

- condamnatul poate fi eliberat condiționat după executarea a cel puțin o jumătate din pedeapsă,
- condamnatul în condiții de recidivă simplă - după executarea a cel puțin două treimi din pedeapsă,
- condamnatul în condiții de recidivă multiplă - după executarea a trei sferturi din pedeapsă,
- condamnatul la 25 de ani de privare de libertate - după executarea a 15 ani din pedeapsă;
- condamnatul la închisoare pe viață - după executarea a 25 ani din pedeapsă;
- în cazuri individuale, instanța care emite sentința de condamnare poate înălspriconi condițiile de timp susmenționate.

Dacă deținutul a îndeplinit condiția de a executa o parte din pedeapsă, acesta poate fi eliberat, dar numai atunci când atitudinea sa, trăsăturile și condițiile personale,¹ circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul după comiterea infracțiunii și în perioada executării pedepsei, justifică convingerea că după eliberare va respecta cadrul juridic.

Decizia privind eliberarea condiționată o ia instanța penitenciară în regiunea căreia se află și condamnat.

Cererea privind eliberarea condiționată poate fi depusă de către condamnat, precum și de către avocat, de directorul penitenciarului, curatorul judecătoresc profesionist sau procuror. În cazul respingerii cererii de eliberare condiționată se poate înainta o plângere în termen de 7 zile de la data anunțării sau înmânării hotărârii deținutului, la instanța carea emis hotărârea contestată. Solicitând eliberarea condiționată trebuie plătită taxă judiciară. Deținutul care nu deține mijloace financiare, poate solicita instanței scutirea de această taxă.

Pauza în executarea pedepsei este reglementată de prevederile Codului Penal Executoriu.

Acordarea pauzei este de competența instanței penitenciare în regiunea căreia se află condamnatul. Pentru beneficierea de pauză în executarea pedepsei este necesară îndeplinirea de către deținut a condițiilor prevăzute prin lege. Instanța are obligația de a acorda o pauză în executarea pedepsei în cazul:

- bolii psihice a condamnatului;
- unei alte boli grave care nu permite executare pedepsei de privare de libertate. Instanța îi poate acorda deținutului o pauză atunci când există motive întemeiate: de sănătate (de exemplu o intervenție medicală), familiale (de ex. boala unui membru de familie), personale (de ex. probleme importante de muncă).

Cererea de acordare a unei pauze în executarea pedepsei o poate depune condamnatul singur, precum și avocatul, procurorul, curatorul judecătoresc profesionist și directorul penitenciarului. Instanța decide acordarea unei pauze în

---

¹ a fost tăiată exprimarea „modul de viață înainte de comiterea infracțiunii”

executarea pedepsei sub formă de hotărâre, care poate fi contestată în termen de 7 zile de la data anunțării sau a înmânării hotărârii, la instanța care a emis hotărârea contestată.

TRANSMITEREA HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI REFERITOARE LA PEDEAPSA CU PRIVAREA DE LIBERTATE ÎN SCOPUL EXECUTĂRII ÎNSTRĂINĂTATE

Cetățeanul străin condamnat definitiv de către o instanță poloneză poate solicita executarea pedepsei privative de libertate impuse acestuia într-un stat străin. În acest caz se aplică prevederile codului de procedură penală care reglementează regulile:

- de preluare și transferare a hotărârilor spre executare,
- de adresare către statul membru al Uniunii Europene a solicitării privind executarea pedepsei de privare de libertate.

Dispozițiile Codului de Procedură Penală nu se aplică în cazul în care un acord internațional la care a aderat Republica prevede alte proceduri.

În primul caz, organul care poate depune cererea privind preluarea cetățeanului străin, condamnat definitiv de către o instanță poloneză la o pedeapsă de privare de libertate supusă executării, este Ministrul Justiției. Cererea este direcționată către organul competent al statului, al cărui cetățean este condamnatul. Cererea trebuie să fie anticipată de emiterea de către instanța competentă a hotărârii privind admisibilitatea transferării hotărârii spre executare în străinătate, acordul condamnatului pentru transferare și evaluarea dacă fapta care a constituit baza condamnării în Polonia constituie o infracțiune și conform legii statului al cărui cetățean este condamnatul. Preluarea cetățeanului străin o poate solicita și organul competent al statului străin.

În al doilea caz, în cazul hotărârii definitive a instanței polone față de cetățeanul străin apedepei de privare de libertate supuse executării, judecătoria regională în a cărei regiune a fost emisă hotărârea, cu acordul condamnatului, poate solicita executarea hotărârii direct instanței competente sau altui organ al statului membru al Uniunii Europene. Transferarea se face în special în baza premisei cetățeniei condamnatului. Printre permisele inițierii procedurii susmenționate se numără și convingerea că transferarea hotărârii spre executare va permite într-un grad mai mare realizarea obiectivelor pedepsei din punct de vedere educațional și de prevenire. Judecătoria regională este competentă în privința deciziei privind transferarea hotărârii spre executare, iar cererea privind solicitarea poate fi depusă atât de către condamnat cât și instanța competentă sau alt organ al statului membru al Uniunii Europene.

Trebuie de asemenea indicat că prevederile codului de procedură penală prevăd excepții de la condiția obținerii acordului condamnatului pentru transfer.

CERERE DE ACORDARE A STATUTULUI DE AZILANT

Cetățenii străini care se află în penitenciare și aresturi de anchetă și se tem de întoarcerea în țara de origine au dreptul să depună cereri privind acordarea statusului de refugiat. O astfel de cerere se depune în scris prin intermediul comandantului secției locale a Poliției De Frontieră sau prin intermediul comandantului Unității Principale a Poliției De Frontieră care cuprinde prin competența sa teritorială sediul penitenciarului/arestului de anchetă. În cerere deținutul ar trebui să includă datele sale personale (numele, prenumele, data nașterii, cetățenia) și să indice limba (limbile) în care comunică. Toate informațiile în acest domeniu se pot obține de la șeful secției penitenciare.